

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 447/2010 -10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2010 predbežne prerokoval návrh Mgr. M. G., Č., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., Ž., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/21/10-K z 11. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Návrh Mgr. M. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 28. septembra 2010 doručený návrh Mgr. M. G. (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/21/10-K z 11. augusta 2010.

2. Z obsahu návrhu a priložených písomných podkladov vyplýva, že výbor rozhodnutím sp. zn. VP/21/10-K z 11. augusta 2010 uložil navrhovateľovi (ako členovi R., pozn.) pokutu vo výške 744,50 € z dôvodu oneskorene podaného oznámenia v súvislosti s ujatím sa verejnej funkcie; oznámenie mal podať do 6. apríla 2010 a v skutočnosti ho podal až 4. mája 2010. Navrhovateľ v tejto súvislosti *inter alia* uviedol:

„Ako som už uviedol aj vo svojom vyjadrení zo dňa 3. 5. 2010, funkciu verejného funkcionára zastávam prvýkrát a v minulosti som nemal ani príležitosť ani skúsenosť s podobnou situáciou. Povinnosť podať oznámenie som neignoroval zámerne. Nedodržanie povinnosti podať oznámenie bolo dôsledkom skutočnosti, že som o ňom nevedel. V občianskom živote pôsobím 15. rok ako zdravotnícky záchranár, 9 rokov redaktor v časopise pre mladú literatúru a umenie D., som literárne činný, publikoval som doposiaľ 10 beletristických kníh. Som otcom troch maloletých detí. Podľa môjho názoru by mal štátny orgán vždy pri ukladaní sankcie zvažovať aj princíp spravodlivosti a účelnosti. Pri takomto striktnom výklade právnych noriem, ako to urobil Výbor, by mohlo ad absurdum napr. dôjsť k situácii, keď by dotknutá osoba objektívne ani nemala v určenej lehote možnosť vykonať úkon, ktorý zo zákona má povinnosť vykonať, avšak zabránili by jej k tomu objektívne dôvody, napr. dočasná zdravotná indispozícia, a napriek tomu by jej bola uložená pokuta. Dovoľujem si tvrdiť, že posudzovanie situácie vždy podľa konkrétneho príkladu má svoj význam aj v mojom prípade, a to najmä po prihliadnutí na fakt, že som si svoju povinnosť hneď potom, čo som sa o nej dozvedel, bezodkladne splnil - 4. 5. 2010...

Výbor... začal proti mne konanie uznesením č. 767 zo dňa 27. 4. 2010, avšak o uložení pokuty rozhodol uznesením zo dňa 11. 8. 2010, t. j. po uplynutí zákonom stanovenej 60-dňovej lehoty na rozhodnutie odo dňa začatia konania.

Takýto postup Výboru... nemožno akceptovať, nakoľko k uloženiu pokuty nedošlo v súlade so zákonom - ale... po uplynutí zákonnej lehoty... Zmeškaním lehoty zo strany Výboru došlo v tomto prípade k odpadnutiu zákonného dôvodu na uloženie pokuty explicitne časovo ohraničeného spomínanou lehotou, resp. zmeškaním zákonom stanovenej 60 - dňovej lehoty odpadol predmet konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Podľa môjho názoru je takéto nezákonné uloženie pokuty v zrejmom rozpore aj s... čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR...“

3. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho návrhu takto rozhodol:

„... žiadame Rozhodnutie Výboru... č. VP/21/10-K zo dňa 11.8. 2010 zrušiť.“

4. Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním návrhu navrhovateľa vyžiadal vyjadrenie výboru. Predsedníčka výboru ústavnému súdu doručila svoje vyjadrenie, v ktorom uvádza:

«... K námietke navrhovateľa, že verejnú funkciu zastáva prvýkrát a oznámenie nepodal z dôvodu, že o tejto povinnosti nevedel uvádzame, že je povinnosťou každého verejného funkcionára osvojiť si rozsah svojich povinností vyplývajúcich z ústavného zákona a iných právnych predpisov. Vychádzajúc zo všeobecnej zásady že „neznalosť zákona neospravedlňuje“, nemal výbor možnosť považovať takúto skutočnosť za dôvod, ktorý by verejného funkcionára zbavil zodpovednosti za nedodržanie základnej povinnosti verejného funkcionára... K námietke navrhovateľa, že výbor nedodržel lehotu na rozhodnutie do 60 dní od začatia konania poukazujeme na fakt, že v danom prípade ide v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o poriadkovú lehotu s uplynutím ktorej sa nespája zánik zodpovednosti za porušenie ústavného zákona zo strany verejného funkcionára. Nepopierame fakt, že výbor nerozhodol v tejto lehote, avšak nemá to za dôsledok protiprávnosť predmetného rozhodnutia o uložení pokuty... Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme, aby Ústavný súd... napadnuté rozhodnutie Výboru... č. VIV21/10-K z 11. augusta 2010... potvrdil a nepriznal náhradu trov konania.»

II.

5. Podľa uznesenia ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/07 z 2. mája 2007 prijatého podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu na konanie vo veciach podľa čl. 9 a nasl. ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon o ochrane

verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“) sa na toto konanie vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde sa konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona. Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí. Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší. Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

8. Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavnom súde v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto

návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

9. Z obsahu predloženého spisu sp. zn. VP/21/10-K ústavný súd zistil tento stav konania:

- uznesením č. 767 z 27. apríla 2010 výbor začal konanie proti navrhovateľovi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Predmetné uznesenie bolo navrhovateľovi doručené a bol požiadaný o stanovisko.

- navrhovateľ vo svojom vyjadrení z 3. mája 2010 *inter alia* uviedol, že verejnú funkciu zastáva prvýkrát a v minulosti nemal príležitosť ani skúsenosť s podobnou situáciou. Povinnosť podať oznámenie neignoroval zámerne. Nedodržanie povinnosti podať oznámenie bolo dôsledkom skutočnosti, že o ňom nevedel. Je si vedomý, že neznalosť zákona neospravedlňuje jeho konanie, avšak žiada výbor, aby zvážil dôvody, pre ktoré si svoju povinnosť nesplnil a že tak konal nezištne.

- následne 11. augusta 2010 vydal výbor rozhodnutie sp. zn. č. VP/21/10-K, v ktorom konštatoval, že navrhovateľ ako člen R. nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona v lehote stanovenej v tomto článku, čím porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona (predmetné oznámenie v súvislosti s ujatím sa verejnej funkcie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona mal podať do 6. apríla 2010, oznámenie podal 4. mája 2010). Za uvedené porušenie mu výbor v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona uložil pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, a to vo výške 744,50 €. Výbor odôvodnil toto rozhodnutie takto:

„Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona... ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom, výbor má možnosť len konštatovať, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s ústavným zákonom alebo zákonom a uložiť pokutu podľa čl. 9 ods. 10 ústavného zákona vo výške mesačného platu verejného funkcionára (keďže ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 v lehote do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie)...

Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že vyjadrenie verejného funkcionára má len vysvetľujúci charakter, avšak bez toho, že by výbor mohol na uvádzané skutočnosti prihliadať, keďže ústavný zákon neumožňuje zbaviť zodpovednosti za jeho porušenie z takýchto dôvodov. Pritom v konaní bolo jednoznačne preukázané porušenie predmetného ústavného zákona. Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa menovanému Mgr. M. G., členovi R. ukladá pokuta za porušenie povinnosti uloženej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona vo výške jednomesačného platu verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 11. augusta 2010 schválené uznesením č. 22.

Výška mesačného platu verejného funkcionára bola stanovená v súlade s čl. 9 ods. 16 vo výške priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok (2009), keďže verejný funkcionár v tomto období ešte nevykonával uvedenú funkciu a nepoberal za ňu samozrejme ani mzdu. Uvedená výška platu pre účely určenia výšky pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona bola ustálená i v súvislosti s nálezom Ústavného súdu... č. IV. ÚS 125/07-31 zo dňa 4. októbra 2007...

Podľa listu ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny č. 7154/10-II/I z 19. marca 2010 priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky v roku 2009 dosahovala úroveň 744,50 EUR. Z tohto dôvodu bola výška pokuty uvedená vo výrokovej časti rozhodnutia určená v uvedenej sume.“

10. Preskúmaním návrhu navrhovateľa, spisu výboru sp. zn. VP/21/10-K, namietaného rozhodnutia z 11. augusta 2010, ako aj s prihliadnutím na ďalšie s vecou súvisiace skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že návrh navrhovateľa je zjavne neopodstatnený. Zjavná neopodstatnenosť predmetného návrhu spočíva v nosných tvrdeniach navrhovateľa (bod 2), ktoré objektívne vzaté nemajú dostatočnú právnu relevanciu k právam a povinnostiam uloženým mu ako verejnému funkcionárovi ústavným zákonom. Inými slovami, v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov musí navrhovateľ preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s týmito ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z citovaného ústavného zákona neporušil.

11. Pokiaľ navrhovateľ namietal, že výbor nerozhodol v jeho veci v lehote 60 dní od začatia konania podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona, ústavný súd zistil, že výbor skutočne vyhotovil napadnuté rozhodnutie po uplynutí lehoty uvedenej v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona, t. j. ústavný súd sa stotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že v jeho prípade nebola táto lehota dodržaná (toto nepopiera ani výbor, pozri bod 4; pozn.).

12. Z hľadiska právnych následkov nedodržania uvedenej lehoty ale ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (napr. III. ÚS 23/07, III. ÚS 24/07) konštatuje, že v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu ani v nijakom inom právnom predpise nie je obsiahnutá právna úprava následkov prekročenia tejto lehoty, t. j. jej uplynutie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami. Na základe toho možno dospieť k záveru, že výbor môže ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty, t. j. ide len o poriadkovú lehotu, ktorej márne uplynutie nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia výboru. Bez ohľadu na tento právny záver ústavný súd považoval aj v tomto prípade za potrebné zdôrazniť, že je v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä právnej istoty účastníkov konania, aby výbor vydával a aj vyhotovoval rozhodnutia v lehote ustanovenej v čl. 9 ods. 5 prvej vete ústavného zákona o ochrane verejného záujmu aj napriek tomu, že táto lehota je poriadková.

13. Navrhovateľ tiež poukazoval na svoje osobné, pracovné a rodinné pomery, ako aj na svoju neskúsenosť a nedostatok zlého úmyslu (bod 2). Z citovaných ustanovení § 73a a 73b zákona o ústavnom súde (bod 7) však jednoznačne vyplýva, že ústavnému súdu neprislúcha vo vzťahu k pokutám uloženým verejným funkcionármi podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu žiadne moderačné oprávnenie. Ústavný súd pripomína, že je štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti), a jeden zo základných princípov právneho štátu, ktorý je pozitívne zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy, vyjadruje, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasl. ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a nemôže sa zaoberať podaniami, ktorými sa fyzické osoby domáhajú niečoho, čo podľa ústavy a zákona o ústavnom súde nemôže posudzovať.

14. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že všetky námietky navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu uvedené v jeho návrhu sú zjavne neodôvodnené a nezakladajú také dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie. Ústavný súd preto návrh navrhovateľa ako celok odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

15. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Ľalík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Košice 24. novembra 2010